

10^Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

16, 17, 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010

ΑΘΗΝΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η υγεία και ασφάλεια στη εργασία, μία πρόκληση για τα Συνδικάτα των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών

Η 10^η Διαρκής Συνδιάσκεψη των Συνδικάτων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών συνήλθε στην Αθήνα από 16-18 Σεπτεμβρίου 2010 με κεντρικό θέμα: «Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία και ο ρόλος των Συνδικάτων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών», με στόχο να αναδείξει τις ιδιαίτερες πτυχές των συνθηκών εργασίας στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες λόγω και του ειδικού ρόλου που οι Πρωτεύουσες παίζουν στην αναπτυξιακή διαδικασία των χωρών.

Τα μείζονα προβλήματα που απειλούν την εργασιακή υγεία και ασφάλεια δεν περιλαμβάνουν πλέον μόνον τους παραδοσιακούς παράγοντες των φυσικών, χημικών και βιολογικών κινδύνων, αλλά εμπεριέχουν επίσης και νέα προβλήματα όπως το στρες, οι μυοσκελετικές παθήσεις και οι ψυχολογικές διαταραχές, προβλήματα που επιδεινώνονται λόγω των νέων δεδομένων στις εργασιακές σχέσεις και του κοινωνικο-οικονομικού περιγύρου της κρίσης και συνδέονται με την ανεργία, τις ελαστικές μορφές εργασίας, την επισφαλή εργασία κλπ.

Το κόστος σε ανθρώπινες ζωές και σε όρους υγείας και αρτιμέλειας των εργαζομένων είναι δυσβάσταχτο για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Το ίδιο και το οικονομικό κόστος για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Όλα αυτά συμβαίνουν διότι οι μεν εργοδότες δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους όπως επιβάλλει η νομοθεσία, θεωρούν κόστος και όχι επένδυση την λήψη μέτρων για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία των εργαζομένων, οι δε αρμόδιες αρχές δεν δείχνουν την απαιτούμενη συνέπεια και αυστηρότητα για την τήρηση της νομοθεσίας και θεωρούν την ΥΑΕ περιθωριακό θέμα.

Για τους λόγους αυτούς η 10^η Διαρκής Συνδιάσκεψη των Συνδικάτων των Ευρωπαϊκών Πρωτεύουσών, ζητά από τις κυβερνήσεις να θέσουν την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία στα θέματα πρώτης προτεραιότητας της πολιτικής τους ατζέντας και πρακτικής.

Κοινά προβλήματα στην ΥΑΕ στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες

- ✚ Παρά την υπάρχουσα εκτενή νομοθεσία για την ΥΑΕ και τις εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών σε επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο, η κατάσταση στην ΥΑΕ χαρακτηρίζεται από μέτρια έως ανησυχητική. Φιλελεύθερες και συντηρητικές κυβερνήσεις έχουν συμβάλει στην αποδυνάμωση της ΥΑΕ και στην απορρύθμιση της σχετικής νομοθεσίας.
- ✚ Οι εργοδότες δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες που τους αναλογούν σύμφωνα με τον νόμο.
- ✚ Παρά το γεγονός ότι η Επιθεώρηση εργασίας συμβάλλει μέσω των ελέγχων στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας και στη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων, η υποστήριξη που έχει από την Πολιτεία είναι συνήθως υποτονική.
- ✚ Οι κατασκευές, η βιομηχανία (χημική, μεταλλευτική, μεταλλουργική, ναυπηγοεπισκευαστική, ναυπηγική, μεταφορές, σφαγεία κ.ά.), είναι τομείς με τα περισσότερα προβλήματα σε όρους εργατικών ατυχημάτων πολλές φορές θανατηφόρων αλλά και επαγγελματικών ασθενειών.
- ✚ Στον τομέα των υπηρεσιών εκτός από τα παραδοσιακά προβλήματα υπάρχουν και νέοι παράγοντες που επιδεινώνουν τις συνθήκες εργασίας όπως το στρες, οι

- μυοσκελετικές παθήσεις, τα ψυχολογικά προβλήματα που σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν οδηγήσει ακόμη και σε αυτοκτονίες.
- ✚ Οι εργαζόμενοι που είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται σε καθημερινή βάση σε μεγάλες αποστάσεις προκειμένου να φθάσουν στη δουλειά τους εκτίθενται σε επιπλέον κινδύνους για την σωματική τους ακεραιότητα λόγω και των τροχαίων ατυχημάτων.
 - ✚ Οι εργαζόμενοι στις Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και εκείνοι που εργάζονται στις Πολύ Μικρές επιχειρήσεις, εκτίθενται συνήθως σε κακές συνθήκες εργασίας λόγω της μη διάθεσης πόρων για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Στην διαιώνιση της κατάστασης συμβάλλει και η έλλειψη συνδικαλιστικής εκπροσώπησης.
 - ✚ Οι νέοι, οι ηλικιωμένοι άνω των 55, οι μετανάστες και οι γυναίκες είναι οι ομάδες οι πλέον εκτεθειμένες στον επαγγελματικό κίνδυνο, τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Οι υπεργολαβίες, η εξωτερική ανάθεση εργασιών, η μερική απασχόληση, η ελαστική εργασία, η επισφαλής εργασία, επιδεινώνουν τις συνθήκες εργασίας και αυξάνουν τον επαγγελματικό κίνδυνο.
 - ✚ Οι κακές συνθήκες εργασίας πλήττουν όλους τους εμπλεκόμενους στην παραγωγική διαδικασία ή την παροχή υπηρεσιών ανεξαρτήτως επιπέδου ιεραρχίας.
 - ✚ Οι εργαζόμενοι τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα αντιμετωπίζουν προβλήματα που σχετίζονται με την ΥΑΕ.

Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις συνθήκες εργασίας στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες

Η απορρύθμιση των εργασικών σχέσεων, η αποδυνάμωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η αποσύνθεση της εργατικής νομοθεσίας, η μείωση του κόστους εργασίας και σε τελευταία ανάλυση η σταδιακή κατάργηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους, αφήνει τους εργαζόμενους απροστάτευτους επιδεινώνοντας τις συνθήκες εργασίας. Η κρίση επιβάλλει αναδιαρθρώσεις στις επιχειρήσεις, αλλαγές στην οργάνωση εργασίας (υπεργολαβίες, εξωτερικές αναθέσεις) που αλλάζουν τις συνθήκες εργασίας επί τα χείρω. Επειδή οι πόροι που διατίθενται για την προστασία των εργαζομένων θεωρούνται από την πλειονότητα των εργοδοτών κόστος και όχι επένδυση, οι πρώτες

περικοπές που συμβαίνουν λόγω της κρίσης, αφορούν στην ΥΑΕ, με αποτέλεσμα την χειροτέρευση των συνθηκών εργασίας.

Η μείωση προσωπικού σε πολλές επιχειρήσεις λόγω της οικονομικής κρίσης υποχρεώνουν τους εργαζόμενους που μένουν να έχουν την ίδια παραγωγικότητα με λιγότερο προσωπικό. Άλλοι είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν εργασίες χωρίς να έχουν την κατάλληλη εξειδίκευση. Αυτό προκαλεί στρες που μπορεί να οδηγήσει σε εργατικά ατυχήματα και άλλα προβλήματα.

Τα Συνδικάτα των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών θεωρούν ότι για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας χρειάζεται μεταξύ άλλων:

- ✚ Διαρκής ένταξη των θεμάτων της ΥΑΕ στον κοινωνικό διάλογο και σε όλες τις συνδικαλιστικές διεκδικήσεις.
- ✚ Στήριξη της εκλογής Επιτροπών ΥΑΕ στους χώρους δουλειάς με ιδιαίτερη έμφαση στις Μικρομεσαίες και στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπου για ομοειδείς δραστηριότητες θα μπορούσε να υπάρξει δικτύωση.
- ✚ Εκστρατείες ενημέρωσης για την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών με ταυτόχρονη δημιουργία και διάθεση σχετικού ενημερωτικού υλικού.
- ✚ Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στα σχολεία προκειμένου από μικρή ηλικία να εμπεδώνεται η έννοια της ασφαλούς εργασίας.
- ✚ Εκπαίδευση όλων των συνδικαλιστών στα θέματα ΥΑΕ και όχι μόνον αυτών που συμμετέχουν στις Επιτροπές ΥΑΕ.
- ✚ Δημιουργία δικτύων για την επικοινωνία των εργαζομένων που ασχολούνται με την ΥΑΕ.
- ✚ Προώθηση και στήριξη της έρευνας στα θέματα ΥΑΕ από Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην έρευνα των νέων μορφών καταπόνησης σωματικής και ψυχικής στο χώρο εργασίας (mobbing: συστηματική και διαρκής επίθεση μεταξύ συναδέλφων ή μεταξύ ανώτερων και κατωτέρων στην ιεραρχία, εξουθένωση, στρες, μυοσκελετικές παθήσεις κλπ)

Προοπτικές συνεργασίας στο πλαίσιο της Διαρκούς Συνδιάσκεψης

- ✚ Διάχυση και ανταλλαγή της πληροφορίας αναφορικά με τον επαγγελματικό κίνδυνο και πως αυτός αντιμετωπίζεται από τα συνδικάτα των Πρωτευουσών.
- ✚ Ανταλλαγή εμπειριών από επιτυχημένα παραδείγματα δράσεων και πρωτοβουλιών στον τομέα της ΥΑΕ των συνδικάτων των Πρωτευουσών.
- ✚ Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα σχετικά με την ΥΑΕ μέσα από διμερείς ή πολυμερείς συνεργασίες.
- ✚ Συνεργασία στο πλαίσιο της Παγκόσμιας ημέρας μνήμης των θυμάτων στην εργασία (28^η Απριλίου).